

На крају аутор се бави низом питања из области реформе кривичног права и кривичног процесног права, износећи и образлажући своје предлоге за реформу. Ове странице су од посебне вредности у овом значајном делу савремене кривичнопроцесне литературе.

проф. др Д. В. Димитријевић

Wilhelm Haddenhorst: DIE EINWIRKUNG DER VERFAHRENSRUEGE AUF DIE TATSAECHLICHEN FESTSTELLUNGEN IM STRAFVERFAHREN. EINE UNTERSUCHUNG ANHAND DER HOECHSTRICHTERLICHEN RECHTSPRECHUNG EINES JAHRES. S. 130. Verlag C. F. Müller. Karlsruhe, 1971.

Студија W. Hadenhorsta посвећена је питању да ли се може отклонити понављање кривичног поступка, ако се за разлог овог понављања сазнало пре правоснажности судске одлуке, наиме да ли и у којој мери процесна жалба тј. приговор недостатка процесних претпоставки утиче на утврђене реалне чињенице у кривичном поступку. Ово је од посебног интереса када се има у виду постојање ревизије у немачком кривичном процесном праву и у вези с процесном жалбом у великој мери присутно формално правно мишљење. Аутор је ову проблематику проучавао не само посредством литературе већ и истраживањем кривичних списа. Он је имао пред собом једногодишњу праксу највишег суда у Савезној Републици Немачкој. Реч је о 76 кривичних предмета у 1964. години у којима је дошло до укидања пресуде због повреде поступка или постојања апсолутног разлога за ревизију. Ово проучавање живих материјала је с методолошког становишта за сваку препоруку, иако би се могло приговорити да судска пракса од године дана представља мален фонд за сигурнија научна закључивања. Но, с овим не бисмо желели да доводимо у сумњу резултате до којих је аутор дошао у своме раду.

У првом одељку студије марљиво је изложена документација. То је са стручног становишта веома интересантна и поучна лектира. Други одељак је посвећен аналитичи проучаваних кривичних предмета и на крају се налази свођење резултата. Аутор констатује да је суд у низу случајева дозволио да процесна жалба утиче и на већ утврђене реалне чињенице, што је имало за последицу и преиначење пресуде у кривичној ствари. Извршена је пажљива конфронтација схватања у литератури са ставовима у проучаваној судској пракси. По свему судећи становишта судске праксе су ближа животу и његовим потребама. Најзад у трећем одељку аутор је посебно размотрио у вези с проучаваним кривичним списима проблематику ранијих саучесника као сведока и простирање ревизије на саокривљене.

На крају треба поменути да се студија W. Hadenhorsta на одређени начин повезује са истраживањима грешака и њихових извора у кривичном поступку, која је спровео професор Карл Петерс и објавио у делу „Извори грешака у кривичном поступку“ (в. приказ у „Анали Правног факултета у Београду“, бр. 4/1971. и 1/1973).

Проф. др Д. В. Димитријевић

Milton Friedman: TEORIJA NOVCA I MONETARNA POLITIKA Beograd, Izdavačko preduzeće »Rad«, 1973, str. 296.

Појава збирке радова оснивача чувене „Чикашке школе“ у монетарној теорији и једног од несумњиво најпознатијих и најјеминентнијих живих монетариста представља прворазредни догађај који пада управо у време

када се не само стручњаци већ и много шири круг људи интересује за све оно што се дешава у свету монетарних кретања и збивања. Када се има у виду да је у питању аутор који је готово визионарски још пре десетак и више година указивао на потребу мењања и осавремењавања међународног монетарног система и прихватања једне савременије концепције монетарне теорије и монетарне политике, онда публикавање једанаест његових радова, који иако објављени у разним приликама и разним часописима односно зборницима чине једну целину, свакако да треба обележити и свесрдно поздравити.

Први и најобимнији део ове збирке радова професора на Универзитету у Чикагу и истакнутог светског монетаристе посвећен је проблемима монетарне теорије. После аналитичког приказа послератних тенденција у монетарној политици и монетарној теорији, следи изузетно интересантна нова формулација квантитативне теорије новца по којој је Фридман стекао неподељена признања међу економистима и донекле умањо ранију славу Џона Мајнарда Кејнза и његових следбеника. Даљи прилози односе се на теоријске и емпријске резултате концепције о тражњи новца у савременим привредама, као и на понуду новца и промене у ценама и у самој производњи. Пошто је на тај начин уобличен комплекс који дефинише ту нову квантитативну теорију новца, у наредна три прилога обрађена су питања оптималне количине новца (новчане масе), теоријског оквира монетарне анализе и монетарне теорије номиналног дохотка.

Прилогом о контрареволуцији у монетарној теорији започиње други део књиге професора Фридмана, посвећен анализи монетарне политике. Сем тог прилога, налазе се још два друга која третирају питање улоге монетарне политике и критички осврт на закашњавања и дејства монетарне политике. Док се за већину прилога садржаних у првом делу књиге може рећи да су претежно теоријског карактера (мада не и без одређене дозе интересантне са становишта практичне примене), радови који чине други део књиге су изузетно интересантни управо због теоријског и практичног разматрања актуелних питања привредне политике и места које у тој политици треба да припадне монетарној, односно кредитно-монетарној политици. Фридман је у њима показао да је врсно познавалац реалних односа и кретања у привредама савремених држава и да своја теоријска разматрања жели и успева да усклади са потребом да послужи практичном решавању конкретних проблема.

У трећем делу књиге налази се само један прилог који говори о слободним девизним курсевима и који је професора Фридмана уврстио у ред неке врсте визионара који могу да на основу својих истраживања не само наговесте догађаје и проблеме који долазе, већ и истовремено укажу на алтернативна решења која теорија може да понуди. Сви прилози у књизи професора Фридмана написани су и објављени релативно скоро, а најраније је објављен управо овај којим је аутор пледирао за увођење слободних девизних курсева још 1968. године, дакле пре садашње монетарне кризе која је само потврдила да је његова критика раније важећег система фиксних курсева била оправдана.

Улажење у детаљнију анализу мишљења и ставова изнетих у ових једанаест радова које је професор Фридман објавио током последњих пет година захтевало би много више простора и времена. При томе се ипак не би могло да читаоцу кроз приказ укаже ни на мали део богатства идеја и анализа које ову књигу чине изузетно вредном и значајном у нашој не баш тако богатој литератури из домена монетарне теорије и монетарне политике. Треба свакако топло поздравити појаву ове књиге на нашем језику и упутити комплименте Удружењу банака Југославије и издавачком предузећу „Рад“ који су књигу професора Милтона Фридмана објавили као прву у библиотеци Финансије и банкарство у којој се могу очекивати и други бисери финансијске теорије.